

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา มีปรัชญาพื้นฐานของการศึกษาคือ การค้นหาและแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อแสวงหาข้อค้นพบที่ใหม่กว่า อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาการและสังคม แต่จากบทวิเคราะห์เรื่องสภาวะการณ์ปัจจุบันของการศึกษาพยาบาลไทย: ใกล้เคียงจุดวิกฤตจริงหรือของ พวงรัตน์ บุญานุรักษ์ (2540) กล่าวว่า วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนยังคงเป็นไปแบบท่องจำมากกว่าการคิดเชิงวิเคราะห์ สร้างสรรค์ด้วยความใฝ่รู้และถือว่าการเรียนเกิดขึ้นตลอดชีวิต ผู้เรียนมักจะเรียนเพียงสอบผ่านให้ได้แต่ละรายวิชาและไม่หวังผลเลิศ ขอเพียงให้จบการศึกษาได้เท่านั้น ขาดความคิดกว้างไกลสู่อนาคตที่จะต้องดำเนินชีวิตต่อไปอย่างมีคุณค่าต่อประเทศ สังคมและครอบครัว วิธีการเรียนแบบท่องจำเพียงเฉพาะหน้า มีผลต่อไปถึงความเป็นผู้มีวิชาการเพื่อประกอบวิชาชีพและกลายเป็นผู้ทำงานโดยใช้ทักษะเป็นสำคัญ ซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาวิชาชีพการพยาบาล เมื่อกลุ่มบุคคลเหล่านี้เข้าสู่ตำแหน่งระดับสูงหรือตำแหน่งการบริหาร สิ่งนี้จะเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญต่อความวิกฤตของสถานภาพของวิชาชีพการพยาบาลเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุทธิดา สุขมงคลและคณะ (2535) พบว่า นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเรียนแบบร่วมมืออยู่ในระดับสูง ส่วนการเรียนแบบมีส่วนร่วม การเรียนแบบพึ่งพา และการเรียนด้วยตนเองอยู่ในระดับปานกลาง การเรียนแบบหลีกเลี่ยงอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ สุทธนู ศรีไสย์ (2538: 10) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับ ลักษณะบางประการที่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยยังขาดอยู่ 5 ประการคือ ความกล้าแสดงความคิดเห็น ความสามารถในการตัดสินใจได้ด้วยตนเอง การทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ความรับผิดชอบทั้งตนเองและสังคม และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้โดยมีผู้สอน (รุ่งทิภา จักรกร, 2527: 24) สถานศึกษาจะใช้วิธีใดเป็นปรัชญาในการจัดการเรียนการสอนขึ้นกับเป้าหมายในการผลิตผู้เรียนให้มีคุณสมบัติเช่นไร แบบการสอนในระดับอุดมศึกษาโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ ลักษณะที่เป็นการตอบสนองร่วมมือเป็นแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner – Centered Model) ส่วนลักษณะที่เป็นการควบคุมเน้นผู้สอนเป็นศูนย์กลาง (Teacher – Centered Model) การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง เป็น

วิธีการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้ชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือ บทบาทสำคัญอยู่ที่ผู้เรียน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในระดับวิชาชีพการพยาบาล ผู้สอนควรมีบทบาทที่สำคัญในการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียน และเสริมสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนใฝ่รู้ ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง วิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ได้ผลดังกล่าวยังมีวิธีหนึ่งคือ การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองซึ่งเป็นลักษณะการเรียนรู้ด้วยวิธีถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of learning) ที่ดี และได้ผลมากที่สุด จะเกิดขึ้นต่อเมื่อการเรียนรู้หรือกิจกรรมในสถานการณ์นั้น ส่งผลต่อการเรียนรู้หรือกิจกรรมในอีกสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งสถานการณ์ทั้งสองต้องมีองค์ประกอบที่คล้ายคลึงกัน และความคล้ายคลึงกันที่กล่าวถึงนี้ อาจเป็นความคล้ายคลึงด้านเนื้อหา (Content) หรือความคล้ายคลึงกันด้านวิธีการ (Techniques) หรือทั้งสองอย่างรวมกันก็ได้ (Thomdike, 1930 อ้างถึงใน ประสาท อิศรปริดา, 2538: 219-220) นอกจากนี้ยังรวมถึงความคล้ายคลึงทางด้านเจตคติ (Attitude)

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์ด้วยการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จึงเป็นวิธีที่ควรได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับสถาบันการศึกษาพยาบาลแต่ละแห่ง การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเป็นรูปแบบหนึ่งของการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner – Centered Model) เพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพด้วยการแสวงหาความรู้อย่างมีระบบของนักศึกษาพยาบาล และเป็นการปลูกฝังให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning : SDL) และมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Lifelong Learning)

การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการเรียนที่ผู้เรียนมีอิสระในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยที่ผู้เรียนจะต้องมีความรับผิดชอบในกิจกรรมการเรียนของตนเอง ซึ่งอาจเกิดได้จากการใช้บทเรียนสำเร็จรูป การศึกษาด้วยตนเองเช่น การอ่าน การคิด การทดลองปฏิบัติหรือค้นคว้าด้วยตนเอง (สุรกุล เจนอบรม, 2532: 58) ซึ่งนักการศึกษาผู้ใหญ่ได้นำมาเป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนในวัยผู้ใหญ่ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนและมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาตนเอง สำหรับการเรียนการสอนทางการพยาบาลศาสตร์ในปัจจุบันยังไม่ได้ส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักวิธีแสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองเท่าที่ควร เพื่อให้ได้บัณฑิตพยาบาลศาสตร์ที่ปฏิบัติงานในบทบาทของพยาบาลได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพตามความคาดหวังของสังคม ผู้สอนควรมีรูปแบบการสอนเพื่อสร้างและพัฒนาให้นักศึกษาให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาของ Grasha และ Reichman (1977) ซึ่งแบ่งแบบการเรียนของนักศึกษาออกเป็น 6 แบบได้แก่ แบบศึกษาด้วยตนเอง (Independent) แบบหลีกเลี่ยง (Avoidant) แบบร่วมมือ (Collaborative) แบบพึ่งพา (Dependent) แบบแข่งขัน (Competitive) และแบบมีส่วนร่วม (Participant) พบว่าแบบการศึกษาด้วยตนเองเป็นวิธีที่ช่วย

พัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการคิดด้วยตนเอง มีความเชื่อมั่นในความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีคุณสมบัติเป็นผู้ใฝ่รู้และมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าผู้เรียนจะจบการศึกษาไปแล้วก็ตาม

จากแนวคิดทฤษฎีและข้อมูลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์พยาบาลฝ่ายการศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาลซึ่งผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาเป็นผู้ใฝ่รู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learner) และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรเพื่อความก้าวหน้าในการผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพของสถาบันการศึกษายพยาบาล

ปัญหาการวิจัย

1. ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง กับนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองและกลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาลก่อนและหลังได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง
3. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองกับนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ

แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย

จากหลักการของทฤษฎีการศึกษาผู้ใหญ่ที่เชื่อว่า ผู้เรียนที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่จะเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุดจะต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากผู้เรียนวัยนี้มี

ความต้องการเป็นตัวของตัวเองและในขณะเดียวกันก็ต้องการให้ผู้อื่นเห็นว่าเขาเป็นตัวของตัวเองด้วย ดังนั้นควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกวิธีเรียนเองในขณะที่Combsมีความเห็นว่าผู้สอน คือผู้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน กระตุ้นและให้กำลังใจให้ความช่วยเหลือ เป็นผู้ร่วมคิด จากแนวคิดทฤษฎีและรายงานผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนแต่ละคนมีลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองในระดับที่ต่างกัน ในแต่ละสถานการณ์การเรียน ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของ Reynolds(1985)พบว่าความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาผู้ใหญ่ นรินทร์ บุญชู(2532)พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงมีลักษณะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองระดับสูงสองด้าน คือ การเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้และความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง สุภมาส ทองใส(2535)พบว่า ผู้เรียนนอกระบบโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษามีลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ระดับปานกลาง 6 ด้านคืออึดทนโน้ทนึ้นในการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ความรักในการเรียน ความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง การเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้ การมองอนาคตในแง่ดีและความคิดสร้างสรรค์ นฤมล เกื้ออนมา(2539)พบว่า ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาลอยู่ในระดับสูง3ด้าน คือ อึดทนโน้ทนึ้นในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ การเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง

จะเห็นได้ว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ผู้เรียนและผู้สอนกำหนดจุดมุ่งหมายร่วมกัน โดยที่ผู้เรียนเป็นผู้เริ่มต้นการเรียน มีอิสระที่จะเลือกกิจกรรม และประสบการณ์การเรียนตามความเหมาะสมด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง ใช้ความรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะเป็นเครื่องบ่งชี้คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลที่จะเรียนรู้ และจะมีการเปลี่ยนแปลงแสดงพฤติกรรมไปในทางที่พึงปรารถนา ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะวัดได้จากการที่ผู้เรียนได้เข้าไปในขบวนการสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดให้และออกจากขบวนการได้ตรงตามคาดหวังของผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้นั้น (สุวิมล จอดพิมาย,2537:34) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสิ่งที่ผู้เรียนทุกคนปรารถนาแต่ทุกคนก็ไม่สามารถประสบความสำเร็จทางการเรียนรู้ได้ เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้มีอยู่หลายประการที่สำคัญและควรแก่การกล่าวถึงมีอยู่ 2 ปัจจัยคือ ตัวผู้เรียน และสิ่งแวดล้อมของผู้เรียนได้แก่ ลักษณะและบรรยากาศของสถานที่เรียนรวมทั้งหลักสูตรและวิธีการสอน (สุภาพรรณ โคตรจรัส,2527 อ้างในสุวิมล จอดพิมาย,2537:35)

การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเป็นการสอนโดยจำลองสถานการณ์ให้มีลักษณะหรือส่วนประกอบ และการเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบที่เกิดขึ้นคล้ายกับการเปลี่ยนแปลงใน

สถานการณ์จริง จากผลการศึกษาของ Leopoldo(1972) พบว่าสถานการณ์จำลองเป็นเทคนิคที่มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้สอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Stembler (1974) ที่พบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง มีความสามารถในการรับข้อมูลด้านความรู้ความจำสูงกว่าผู้เรียนจากการสอนแบบปกติ สำหรับการศึกษาในประเทศ สุภา อยู่เย็น(2531) ศึกษาผลการสอนเรื่องการเลี้ยงดูทารกแรกเกิดโดยใช้สถานการณ์จำลองต่อความสามารถของมารดาในการแก้ปัญหาของมารดาหลังคลอด พบว่าความสามารถในการแก้ปัญหาการเลี้ยงดูทารกแรกเกิดของมารดาภายหลังการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองสูงกว่ามารดาที่ได้รับการสอนตามปกติ เช่นเดียวกับ นิรามัย อุสาหะ(2534) ศึกษาผลการสอนเรื่องการปฏิบัติตัวหลังคลอดโดยใช้วิธีบรรยายร่วมกับสถานการณ์จำลองต่อความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตัวของมารดา พบว่า ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตัวของมารดาที่ได้รับการสอนโดยวิธีบรรยายร่วมกับสถานการณ์จำลองสูงกว่ามารดาที่ได้รับการสอนตามปกติ นอกจากนี้ ผจกพร สุภาวิตาและคณะ(2534) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่2 เกี่ยวกับการเรียนการสอนในสถานการณ์จำลอง ในวิชาการพยาบาลรากฐานพบว่า ผู้เรียนสามารถที่จะคิดให้เหตุผล จัดลำดับงานที่ต้องการทำด้วยตนเองได้เหมาะสม มีโอกาสลงมือทดลองดูและมีความวิตกกังวลในการปฏิบัติน้อย และนิสภิน ศรีสุวรรณวัฒนา(2538) ศึกษาเปรียบเทียบผลการใช้สถานการณ์จำลองกับการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อทัศนคติวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุรินทร์ พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีทัศนคติต่อวิชาชีพดีขึ้น

จากงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยดังนี้

1. นักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีคะแนนความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอน
2. นักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคะแนนความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองหลังการสอนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยวิธีสอนปกติ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาผลการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ประชากร คือ นักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตร์
กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
จำนวน 46 คนที่กำลังศึกษาภาคทฤษฎี วิชาการพยาบาลมารดาและเด็ก หัวข้อสุขภาพเด็กวัย
เตาะแตะและวัยเรียน ในปีการศึกษา 2541

2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

2.1 ตัวแปรต้น(Independent Variable) คือการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

2.2 ตัวแปรตาม(Dependent Variable) คือความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประเมินจากแบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองและแบบ
สอบความรู้วิชาการพยาบาลมารดาและเด็ก ซึ่งแบบวัดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่

1. การเปิดโอกาสการเรียนรู้
2. อึดทนโน้ทนในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ
3. การเรียนแบบริเริ่มและอิสระ
4. ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน
5. ความรักในการเรียนรู้
6. ความคิดสร้างสรรค์
7. การมองอนาคตในแง่ดี
8. ความสามารถใช้ทักษะศึกษาหาความรู้และทักษะการแก้ปัญหา

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง กระบวนการที่บุคคลริเริ่มในการวินิจฉัยความต้องการ
การเรียนรู้ การวางแผนการแสวงหาแหล่งทรัพยากรและประเมินผลการเรียน โดยได้รับหรือไม่ได้
รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นก็ตาม

2. ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง พฤติกรรมของนักศึกษาพยาบาลที่แสดง
ออกถึงความสนใจ กระตือรือร้นและ รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยประเมินจากแบบวัด
ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองตามองค์ประกอบ 8 ด้าน คือ

2.1 การเปิดโอกาสสู่การเรียนรู้ (Openness to Learning Opportunities) หมายถึง การมีพฤติกรรมเป็นผู้รักความก้าวหน้า ใฝ่สร้างอนาคต สามารถบังคับตนเองให้กระทำในสิ่งที่คิดว่าควรจะได้ ยินดีต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น มีความปรารถนาที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ยิ่งเรียนรู้มากยิ่งรู้สึกว่าจะต่าง ๆ ในโลกล้วนนำศึกษา ถือว่าการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต และคิดว่าความใฝ่รู้เป็นคุณสมบัติของผู้นำ

2.2 อัตมโนทัศน์ในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ (Self-Concept as an Effective Learner) หมายถึง ความต้องการที่จะเรียนรู้และปรารถนาให้มีเวลาที่จะเรียนรู้มากขึ้นในแต่ละวัน ถ้าตัดสินใจที่จะเรียนรู้อะไรก็ตาม สามารถหาเวลาเรียนได้เสมอไม่ว่าจะมีภารกิจยุ่งยากเพียงใด คิดว่าการทำความเข้าใจสิ่งที่เรียนรู้ไม่เป็นเรื่องยาก สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเกือบทุกเรื่องที่ต้องการเรียนรู้ มีความสนุกในการหาคำตอบสำหรับคำถามต่าง ๆ ชอบทดลองเรียนสิ่งใหม่ และชอบสำรวจตรวจสอบปัญหาต่าง ๆ

2.3 การเรียนแบบริเริ่มและอิสระ (Initiative and Independence in Learning) หมายถึง การเป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ดี สามารถคิดค้นวิธีการต่าง ๆ ได้หลายแบบสำหรับการเรียนรู้เรื่องใหม่ ยอมรับในความผิดพลาดของตนเอง เป็นผู้นำกลุ่มในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ชอบเปลี่ยนแปลงวิธีการในการทำงานอยู่เสมอ

2.4 ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตน (informed Acceptance of Responsibility for One's Own Learning) หมายถึง การแสดงความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนรู้ของตน ทราบดีว่าต้องการเรียนรู้อะไรถ้าต้องการเรียนรู้สิ่งใดจะหาทางเรียนรู้ให้ได้ เข้าใจบทบาทของตนเองได้ดีว่าตนเป็นใคร อยู่ที่ไหนกำลังทำอะไร ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าควรเรียนอะไรและจะเรียนอย่างไร เมื่อต้องเรียนสิ่งที่ยากก็ไม่ย่อท้อ ถ้าเป็นเรื่องที่ตนสนใจ และสามารถบอกได้ว่าตนมีความถนัดในเรื่องใด

2.5 ความรักในการเรียนรู้ (Love of Learning) หมายถึง การเป็นผู้มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ รักและใฝ่ใจในการเรียนรู้อยู่เสมอ มีความชื่นชอบผู้ที่รักการเรียนรู้สิ่งใหม่อยู่เสมอ เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ และเห็นว่าการสอบไม่ใช่เรื่องสำคัญ แต่ความเข้าใจต่อเรื่องที่ศึกษามีความสำคัญมากกว่า

2.6 ความคิดสร้างสรรค์ (Creative) หมายถึง การไม่ทอดทิ้งที่จะคิดในสิ่งที่ดี ไม่ยึดวิธีการเรียนรูแบบใดแบบหนึ่งเป็นหลัก แต่จะพยายามทดลองใช้วิธีการอื่น ๆ ด้วย คิดและทำสิ่งที่ต่างจากผู้อื่นเสมอ เมื่อประสบกับปัญหาที่ไม่เข้าใจจะไม่หลีกเลี่ยงไปจากสิ่งนั้น สามารถทำงานตามลำพังได้ดี และสามารถนำความคิดไปปฏิบัติให้เกิดผลได้

2.7 การมองอนาคตในแง่ดี (Positive Orientation to the Future) หมายถึง การคิดเกี่ยวกับเรื่องในอนาคต การมีความต้องการที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

แปลงที่ดีในชีวิต ชอบสถานการณ์การเรียนรู้ที่มีการท้าทาย โดยมองว่าปัญหาเป็นสิ่งที่ท้าทาย ไม่ใช่สัญญาณให้หยุดทำ มีความพยายามเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับเป้าหมายระยะยาวที่ตั้งไว้ และมีความคิดว่าการเรียนรู้ทำให้เกิดความก้าวหน้า

2.8 ความสามารถใช้ทักษะทางการศึกษาหาความรู้ และทักษะการแก้ปัญหา (Ability to Use Basic Study Skills and Problem-Solving Skills) หมายถึง การมีความสามารถในการตัดสินใจศึกษาเรื่องใหม่อยู่เสมอ ทราบแหล่งข้อมูลที่ต้องการค้นหา มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มีทักษะการฟัง การอ่าน การเขียน การจำ และการค้นหาข้อมูลจากสื่อที่ทันสมัย ชอบเรียนรู้ด้วยวิธีการหลากหลาย และสามารถคิดหาวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็วถูกต้อง

3. การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง หมายถึง การสอนที่ผู้สอนกำหนดสถานการณ์ปัญหาที่เลียนแบบกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในคลินิก โดยสอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียนเกี่ยวกับสุขภาพเด็กวัยเตาะแตะและสุขภาพเด็กวัยเรียน แล้วเสนอเป็นกิจกรรมการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ ผึกคิด แสดงความคิดเห็นและตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาในกลุ่ม ซึ่งกิจกรรมการสอนนำสถานการณ์จำลองในรูปแบบการเขียน (Written Simulation) สื่อโสตทัศนูปกรณ์ (Audiovisually Mediated Simulation)) มีขั้นตอน 4 ขั้นตอนนี้ คือ ขั้นเตรียมการสอน ขั้นดำเนินการ ขั้นสิ้นสุดสถานการณ์จำลอง และขั้นอภิปรายหลังสถานการณ์จำลอง

3.1 ขั้นเตรียมการสอน ผู้สอนชี้แจงวัตถุประสงค์แก่ผู้เรียนให้ชัดเจนว่า มุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมอะไรบ้างเมื่อผู้เรียนเรียนรู้จากสถานการณ์นั้นๆแล้ว และร่วมกับผู้เรียนตั้งจุดประสงค์ในการเรียนเพิ่มเติมตามความสนใจของผู้เรียน โดยจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์รายวิชา กำหนดบทบาทของผู้เรียนในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองล่วงหน้าก่อนเรียน และบทบาทหรือกิจกรรมในห้องเรียน

3.2 ขั้นดำเนินการ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์วินิจฉัยตัดสินใจที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ และทักษะที่ต้องการ

3.3 ขั้นสิ้นสุดสถานการณ์จำลอง ผู้สอนกำหนดระยะเวลาให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรม สถานการณ์ที่ผู้เรียนต้องฝึกฝนการแก้ปัญหา ผู้สอนอาจชี้จุดสำคัญหรือหยุดกิจกรรมเพื่ออภิปรายหลักการ ผลกระทบและวิธีแก้ปัญหาซึ่งกันและกันของผู้เรียน

3.4 ขั้นอภิปรายหลังสถานการณ์จำลอง เป็นการอภิปรายช่วงสุดท้ายหลังจากทุกคนเข้าใจสถานการณ์จำลองนั้น ผู้สอนสรุปถึงหลักการ แนวคิด วัตถุประสงค์ รวมถึงประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ และสิ่งที่จะเกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆในอนาคต

4. การสอนแบบปกติ หมายถึง การสอนในวิชาภาคทฤษฎีด้วยวิธีการสอนตามแผนการสอนที่ผู้สอนใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียนให้แก่ผู้เรียนได้แก่ การบรรยาย

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงคะแนนที่ได้จากแบบสอบความรู้วิชาการพยาบาลมารดาและเด็ก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยคาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ได้แนวทางในการพัฒนาวิธีการสอนเพื่อให้เกิดความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาพยาบาลอันนำไปสู่การพัฒนาเป็นผู้ใฝ่รู้ตลอดชีวิต(Lifelong Leamer)

2. เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตร เพื่อความก้าวหน้าในการผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพของสถาบันการศึกษาพยาบาล

3. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเองในวิชาชีพพยาบาล